

Exempel

Vi lånar K kronor idag och amorterar med $a(1 + \delta)^{k-1}$ kronor om k år, $k = 1, 2, 3, \dots$. Om räntan är r kronor per år, hur lång tid tar det innan lånet är amorterat? Antag att $\delta \neq r$. *Ledning:* Lånet är återbetalat då nuvärdet av amorteringarna är lika med lånets storlek.

Lösning

Börja med att ställa upp kassaflödet i en tabell (precis som vi har gjort på föreläsningarna). Antag att lånet är återbetalat år N . Då har vi

t	0	1	2	...	N
\$	$-K$	a	$a(1 + \delta)$	...	$a(1 + \delta)^{N-1}$
PV	$-K$	$\frac{a}{1+r}$	$\frac{a(1+\delta)}{(1+r)^2}$	...	$\frac{a(1+\delta)^{N-1}}{(1+r)^N}$

Från tabellen ser vi att totala nuvärdet av kassaflödet kan skrivas som

$$\begin{aligned} PV &= -K + \frac{a}{1+r} + \frac{a(1+\delta)}{(1+r)^2} + \dots + \frac{a(1+\delta)^{N-1}}{(1+r)^N} \\ &= -K + \frac{a}{1+r} \left(1 + \frac{1+\delta}{1+r} + \left(\frac{1+\delta}{1+r}\right)^2 + \dots + \left(\frac{1+\delta}{1+r}\right)^{N-1} \right) \\ &= -K + \frac{a}{1+r} \sum_{k=0}^{N-1} \left(\frac{1+\delta}{1+r}\right)^k = \{\text{Geometrisk summa}\} \\ &= -K + \left(\frac{a}{1+r}\right) \left(\frac{\left(\frac{1+\delta}{1+r}\right)^N - 1}{\frac{1+\delta}{1+r} - 1} \right) \\ &= -K + \left(\frac{a}{1+r}\right) \left(\frac{\left(\frac{1+\delta}{1+r}\right)^N - 1}{\frac{\delta-r}{1+r}} \right) \\ &= -K + \left(\frac{a}{1+r}\right) \left(\frac{1+r}{\delta-r}\right) \left(\left(\frac{1+\delta}{1+r}\right)^N - 1 \right) \\ &= -K + \frac{a}{\delta-r} \left(\left(\frac{1+\delta}{1+r}\right)^N - 1 \right) \end{aligned}$$

Poängen med att förenkla uttrycket för nuvärdet är att vi måste lösa ut N . Vi söker nu N så att totala nuvärdet är lika med noll. Alltså, bestäm N så att

$$-K + \frac{a}{\delta-r} \left(\left(\frac{1+\delta}{1+r}\right)^N - 1 \right) = 0$$

Då får vi

$$\begin{aligned}\frac{a}{\delta - r} \left(\left(\frac{1 + \delta}{1 + r} \right)^N - 1 \right) &= K \Rightarrow \\ \left(\frac{1 + \delta}{1 + r} \right)^N - 1 &= \frac{K(\delta - r)}{a} \Rightarrow \\ \left(\frac{1 + \delta}{1 + r} \right)^N &= 1 + \frac{K(\delta - r)}{a} = \frac{a + K(\delta - r)}{a} \Rightarrow \\ N \ln \left(\frac{1 + \delta}{1 + r} \right) &= \ln \left(\frac{a + K(\delta - r)}{a} \right) \Rightarrow \\ N &= \frac{\ln \left(\frac{a + K(\delta - r)}{a} \right)}{\ln \left(\frac{1 + \delta}{1 + r} \right)} = \frac{\ln(a + K(\delta - r)) - \ln a}{\ln(1 + \delta) - \ln(1 + r)}\end{aligned}$$